

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 19.10.2026
COM(2026) 575 final

Soovitus:

NÕUKOGU OTSUS,

millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ning vastavalt Egiptuse Araabia Vabariigi ja Jordaania Hašimiidi Kuningriigi vaheliste kestlike investeeringute hõlbustamise individuaalsete lepingute üle

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

29. jaanuari 2025. aasta konkurentsivõime kompassis rõhutati, et EL peab „otsima uusi viise, kuidas tihendada partnerlussuhteid ja luua Euroopa ettevõtjatele eeliseid“, sealhulgas kestlike investeeringute hõlbustamise lepingute kaudu¹. ELi esimene kestlike investeeringute hõlbustamise leping Angolaga jõustus 1. septembril 2024². Euroopa Liidu Nõukogu võttis vastu otsused, millega antakse luba alustada läbirääkimisi kestlike investeeringute hõlbustamise lepingu üle Côte d'Ivoire'i Vabariigiga (12. juunil 2025)³ ja Ecuadoriga (20. oktoobril 2025)⁴.

2021. aastal tegi komisjon oma kaubanduspoliitika läbivaatamist käsitlevas teatises ettepaneku ajakohastada kaubandus- ja investeerimissuhteid nende lõunanaabruse riikidega, kes on huvitatud tihedamast integratsioonist ELiga⁵; see hõlmas kestlike investeeringute hõlbustamise lepingute võimalust.

Seoses Egiptusega korratakse komisjoni presidendi von der Leyeni ja Egiptuse presidendi El-Sisi 2024. aasta märtsi ühisdeklaratsioonis⁶ ELi ja Egiptuse strateegilise ja laiaulatusliku partnerluse kohta huvi kaubandus- ja investeerimissuhete ajakohastamise vastu. Egiptuse investeeringute ja väliskaubanduse minister saatis 2025. aasta augustis Euroopa Komisjoni kaubanduse ja majandusjulgeoleku volinikule ametliku taotluse alustada läbirääkimisi kestlike investeeringute hõlbustamise lepingu üle. ELi ja Egiptuse vaheliste välismaiste otseinvesteeringute kogumaht oli 2024. aastal 37,1 miljardit eurot, millest ELi suunatud investeeringute maht oli 1,7 miljardit eurot ja EList välja suunatud investeeringute maht 35,4 miljardit eurot.

Seoses Jordaaniaga korratakse komisjoni presidendi von der Leyeni ja Jordaania kuninga Abdullah II 2025. aasta jaanuari ühisdeklaratsioonis⁷ ELi ja Jordaania strateegilise ja laiaulatusliku partnerluse kohta huvi kaubandus- ja investeerimissuhete ajakohastamise vastu. 2026. aasta jaanuari ühisavalduses⁸ kinnitasid mõlemad pooled taas kokkulepet arutada investeeringute hõlbustamise meetmeid, et aidata investeeringuid suurendada. 2026. aasta aprillis saatis Jordaania investeerimisminister Euroopa Komisjoni kaubanduse ja majandusjulgeoleku volinikule kirja, milles väljendas Jordaania huvi alustada ELiga

¹ Euroopa Komisjoni teatis „ELi konkurentsivõime kompass“ (COM(2025) 30 final).

² Vt nõukogu 4. märtsi 2024. aasta otsus (EL) 2024/829 Euroopa Liidu ja Angola Vabariigi vahelise kestlike investeeringute hõlbustamise lepingu liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L, 2024/829, 8.3.2024).

³ Nõukogu 12. juuni 2025. aasta otsus (EL) 2025/1209, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Côte d'Ivoire'i Vabariigiga kestlike investeeringute hõlbustamise lepingu üle (ELT L, 2025/1209, 17.6.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1209/oj>).

⁴ Nõukogu 20. oktoobri 2025. aasta otsus (EL) 2025/2278, millega antakse luba alustada Ecuadori Vabariigiga läbirääkimisi kestlike investeeringute hõlbustamise lepingu üle (ELT L, 2025/2278, 7.11.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/2278/oj>).

⁵ Komisjoni teatis „Kaubanduspoliitika läbivaatamine – avatud, kestlik ja jõuline kaubanduspoliitika“ (COM(2021) 66 final).

⁶ 17. märtsi 2024. aasta ühisdeklaratsioon Egiptuse Araabia Vabariigi ja ELi vahelise strateegilise ja laiaulatusliku partnerluse kohta.

⁷ 29. jaanuari 2025. aasta ühisdeklaratsioon Jordaania Hašimiidi Kuningriigi ja ELi vahelise strateegilise ja laiaulatusliku partnerluse kohta.

⁸ Vt Jordaania ja ELi 8. jaanuari 2026. aasta tippkohtumise (Amman, Jordaania) ühisavalduse punkt 8.

läbirääkimisi kestlike investeeringute hõlbustamise lepingu üle. ELi ja Jordaania vaheliste välismaiste otseinvesteeringute kogumaht oli 2024. aastal 3,7 miljardit eurot.

Individuaalsed kestlike investeeringute hõlbustamise lepingud ELi ning vastavalt Egiptuse ja Jordaania vahel (edaspidi „lepingud“) annaksid võimaluse jätkata äri- ja investeerimiskliima parandamist, et hõlbustada investeerimissuhteid ELi ning vastavalt Egiptuse ja Jordaania vahel ning toetada investoreid ELi-Egiptuse assotsieerimislepinguga loodud vabakaubanduspiirkonna ning ELi-Jordaania assotsieerimislepinguga loodud vabakaubanduspiirkonna tekitatud võimaluste edasisel kasutamisel. Nimetatud lepingutega püütaks seda teha investeeringute hõlbustamise kohustuste kaudu, nagu investeeringutega seotud õigusnormide suurem läbipaistvus ja prognoositavus, investeeringutele loa andmise menetluste lihtsustamine ning avaliku ja erasektori dialoogi parandamine investorite teabekeskuste ja sidusrühmade kaasamise kaudu. Lõppeesmärk oleks edendada läbipaistvat, tõhusamat ja prognoositavat investeerimiskliimat ning seega toetada Egiptust ja Jordaaniat välismaiste otseinvesteeringute ligimeelitamisel ning samal ajal keskkonnanormide, töötajate õiguste ja kliimastandardite järgimisel. Nii edendaksid lepingud kestlikku arengut, majanduskasvu ja töökohtade loomist. Eespool toodut arvesse võttes soovib komisjon alustada vastavalt Egiptuse ja Jordaaniaga läbirääkimisi kestlike investeeringute hõlbustamise lepingu sõlmimiseks.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Lepingute eesmärgid on kooskõlas Euroopa Liidu lepinguga, milles on sätestatud, et Euroopa Liidul tuleks *„ergutada kõikide riikide integreerimist maailmamajandusse, muuhulgas rahvusvahelise kaubanduse tõkete järkjärgulise kaotamise kaudu“*⁹.

Lepingutega edendatakse 29. jaanuari 2025. aasta konkurentsivõime kompassi eesmärke, nimelt vajadust, et EL *„[otsiks] uusi viise, kuidas tihendada partnerlussuhteid ja luua meie ettevõtjatele eeliseid“*, sealhulgas kestlike investeeringute hõlbustamise lepingute kaudu¹⁰. Samuti on need jätkuks 2022. aasta teatisele kaubanduse ja kestliku arengu läbivaatamise kohta¹¹.

Lepingud oleksid kooskõlas 2021. aasta kaubanduspoliitika läbivaatamise teatisega, milles komisjon tegi ettepaneku ajakohastada kaubandus- ja investeerimissuhteid nende Vahemere lõunapiirkonna riikidega, kes on huvitatud tihedamast integratsioonist ELiga¹². Lepingud aitaksid ellu viia ka algatusi, mis tulenevad ühisteatistest Vahemere piirkonna leppe kohta, milles korratakse võimalust ajakohastada kahepoolseid kaubandus- ja investeerimissuhteid lõunanaabruse partneritega, eelkõige uurides „võimalust sõlmida kestlike investeeringute hõlbustamise lepinguid“¹³. Investeeringute hõlbustamise algatused, sh kestlike investeeringute hõlbustamise leping, on ette nähtud ka 2024. aastal Egiptusega sõlmitud kahepoolses strateegilises ja laiaulatuslikus partnerluses ning 2025. aastal Jordaaniaga sõlmitud kahepoolses strateegilises ja laiaulatuslikus partnerluses ning seda on kinnitatud 22. oktoobri 2025. aasta ELi-Egiptuse tippkohtumise ühisavalduses ning 8. jaanuari 2026. aasta Jordaania-ELi tippkohtumise ühisavalduses.

⁹ ELi lepingu artikli 21 lõike 2 punkt e.

¹⁰ Euroopa Komisjoni teatis „ELi konkurentsivõime kompass“ (COM(2025) 30 final).

¹¹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule ja Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele: „Kaubanduspartnerluste jõud: ühiselt rohelise ja õiglase majanduskasvuni (COM(2022) 409 final).

¹² Komisjoni teatis „Kaubanduspoliitika läbivaatamine – avatud, kestlik ja jõuline kaubanduspoliitika“ (COM(2021) 66 final).

¹³ Ühisteatis „Vahemere piirkonna lepe. Üks meri, üks lepe, üks tulevik“, JOIN(2025) 26 final.

Lepingutega ühendatakse praegu Egiptuse ja Jordaaniaga mitmes valdkonnas (nt energeetika, makromajanduslik finantsabi) tehtav koostöö, parandades läbipaistvust ja häid juhtimistavasid. Eelkõige täiendaks see strateegiliste ja laiaulatuslike partnerluste raames tehtavat tööd välismaiste otseinvesteeringute ligimeelitamiseks vastavalt Egiptusesse ja Jordaaniasse. Lisaks täiendavad lepingud Vahemere piirkonna taastuenergia ja puhta tehnoloogia alase koostöö algatuse (T-MED)¹⁴ raames ELi jõupingutusi toetada Egiptust ja Jordaaniat soodsa ettevõtluskeskkonna loomisel, kehtestades siduvad kohustused, mis hõlbustavad investeerimisprojekte T-MEDI kontekstis.

Pärast 2025. aasta oktoobris toimunud esimest ELi ja Egiptuse juhtide tippkohtumist ühines Egiptus WTO arenguks vajalike investeeringute hõlbustamise lepinguga (IFDA). Jordaania võttis 2026. aasta jaanuari ühisavalduses kohustuse toetada arenguks vajalike investeeringute hõlbustamise lepingu integreerimist Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO). Jordaania investeerimisminister kinnitas 2026. aasta aprilli kirjas, et Jordaania uurib võimalust ühineda arenguks vajalike investeeringute hõlbustamise lepinguga. Kavandatavad lepingud oleksid täielikult kooskõlas arenguks vajalike investeeringute hõlbustamise lepinguga, mille üle on peetud läbirääkimisi Maailma Kaubandusorganisatsioonis,¹⁵ ja täiendaksid seda.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Lepingute eesmärgid on kooskõlas muude ELi poliitikavaldkondadega, eelkõige ELi arengupoliitikaga.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Menetlusõiguslik alus**

Kavandatavate lepingute üle läbirääkimiste alustamise loa andmiseks esildatud otsuse menetlusõiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõiked 3 ja 4.

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 3 on sätestatud, et kui kavandatav leping ei ole eranditult või peamiselt seotud ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga, esitab nõukogule soovitusd komisjon. Nõukogu võtab vastu otsuse, millega antakse luba alustada läbirääkimisi ja nimetatakse liidu läbirääkija või liidu läbirääkimisrühma juht.

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikes 4 on sätestatud, et nõukogu võib anda läbirääkijale läbirääkimisjuhised ning moodustada erikomitee, kellega tuleb läbirääkimiste pidamisel konsulteerida.

Komisjon soovib alustada Euroopa Liidu ning vastavalt Egiptuse Araabia Vabariigi ja Jordaania Hašimiidi Kuningriigi vahel läbirääkimisi individuaalsete rahvusvaheliste lepingute üle seoses investeeringute hõlbustamisega. Komisjon nimetatakse läbirääkijaks.

- **Materiaalõiguslik alus**

See õigusakt kuulub ühise kaubanduspoliitika valdkonda ja seega on materiaaõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 207 lõige 4.

¹⁴ https://north-africa-middle-east-gulf.ec.europa.eu/trans-mediterranean-renewable-energy-and-clean-tech-cooperation-initiative_en

¹⁵ https://www.wto.org/english/tratop_e/invfac_public_e/invfac_e.htm.

- **Läbirääkija valik**

Kuna kavandatavad lepingud hõlmavad ainult muid küsimusi kui ühise välis- ja julgeolekupoliitika küsimused, tuleb ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 3 kohaselt määrata läbirääkijaks komisjon.

- **Liidu pädevus**

See õigusakt kuulub ELi toimimise lepingu artikli 207 kohaselt ühise kaubanduspoliitika valdkonda. Seega kuulub see kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 3 lõikega 1 liidu ainupädevuses olevasse valdkonda.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

ELi lepingu artikli 5 lõike 3 kohaselt ei kohaldata subsidiaarsuse põhimõtet valdkondades, mis kuuluvad ELi ainupädevusse.

- **Proportsionaalsus**

Komisjoni soovitus on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, kuna rahvusvaheline leping on peamine vahend, mille abil koos rahvusvahelise õiguse subjekti, näiteks välisriigiga, võetakse vastastikusi õigusi ja kohustusi.

- **Vahendi valik**

Käesolev nõukogu otsuse soovitus esitatakse kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 218 lõigetega 3 ja 4, millega nähakse ette, et nõukogu võtab vastu otsuse, millega antakse luba alustada läbirääkimisi ja nimetatakse liidu läbirääkija. Samuti võib nõukogu anda läbirääkijale läbirääkimisjuhised. Käesolevas soovitus esitatud eesmärgi saavutamiseks ei ole võimalik kasutada muud õiguslikku vahendit.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei kohaldata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Komisjon korraldas 2019. aastal kuue partneriga sõlmitud Euroopa – Vahemere piirkonna assotsieerimislepingute kaubanduspeatükkide mõju järelhindamise raames avaliku konsultatsiooni, mille käigus koguti **sidusrühmade** seisukohti investeringute kohta lepingutega hõlmatud riikides, sealhulgas Egiptuses ja Jordaania¹⁶. Lisaks konsulteerib komisjon korrapäraselt sidusrühmadega, muu hulgas kaubanduslepingute eksperdirühmas¹⁷ ja kodanikuühiskonna dialoogi¹⁸ raames.

¹⁶ Euroopa Komisjon: kaubanduse ja majandusjulgeoleku peadirektoraat, ECORYS, CASE ja FEMISE, „Ex-post evaluation of the impact of trade chapters of the Euro-Mediterranean Association Agreements with six partners – Country report Egypt – Final report“, <https://data.europa.eu/doi/10.2781/090261>; Ex-post evaluation of the impact of trade chapters of the Euro-Mediterranean Association Agreements with six partners – Country report Jordan – Final report, <https://data.europa.eu/doi/10.2781/553964>.

¹⁷ <http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/expert-groups/>.

¹⁸ <http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531>.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ettepanek tugineb välisekspertide teabele, mis koguti Euroopa Komisjoni tellitud ja Maailmapanga teostatud projekti tulemusel. Projekti aruande kohaselt osutasid investorid¹⁹ sellistele arengumaadesse tehtavaid investeerimisotsuseid mõjutavatele teguritele nagu läbipaistvuse ja prognoositavuse puudumine riigiasutustega suhtlemisel, õigusnormide ootamatu muutmine ning viivitused valitsuse lubade ja heakskiitude saamisel. Kavandatud kestlike investeeringute hõlbustamise leping hõlmabki neid valdkondi. Lisaks tugineb ettepanek välisekspertide teabele, mis koguti Euroopa Komisjoni tellitud ning Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) teostatud projekti tulemusel. Aruandes hinnatakse, kas saaks sõlmida kestlike investeeringute hõlbustamise lepingud valitud lõunanaabruse riikidega, sealhulgas Egiptuse ja Jordaaniaga²⁰.

- **Mõju hindamine**

Lepingutes sätestatud investeeringute hõlbustamise kohustused keskenduvad hea valitsemistava põhimõtete ja hea reguleerimistava kohaldamisele, sealhulgas partnerriigi investeerimisraamistikku (investeerimisalased õigusaktid, eeskirjad ja menetlused) läbipaistvusele, prognoositavusele ja haldustõhususele. Selliste investeeringute hõlbustamise meetmete mõju on suures osas seotud lepingute rakendamisega partnerriikide poolt ja nende investeerimiskeskonna pikaajalise paranemisega. Üldist mõju mõjutavad ka üksikud investeeringud, mida selline parandatud investeerimisraamistik võib ligi meelitada. Lepingud kodifitseerivad ELis juba väljakujunenud tavad.

Lisaks tugineb algatus mitmele aastate jooksul tehtud hindamisele, sealhulgas OECD uuringule „Towards More Sustainable Investment Frameworks“, et hinnata valitud lõunanaabruse partneritega kestlike investeeringute hõlbustamise lepingute sõlmimise teostatavust ja võimalusi²¹.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Käesoleva ettepaneku eesmärk on soovitada nõukogul võtta vastu otsus, millega antakse luba alustada vastavalt Egiptuse ja Jordaaniaga läbirääkimisi kestlike investeeringute hõlbustamise individuaalsete lepingute üle. Ettepanek ei käsitle andmevahetust, protsesside automatiseerimist, digisüsteemide kasutamist ega avalike teenuste osutamist. Sellega ei kehtestata konkreetseid diginõudeid ja järelikut ei kohaldata ka vaikedigitaalsuse põhimõtet.

- **Põhiõigused**

Algatus on täielikult kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga.

4. MÕJU EELARVELE

Algatus ei mõjuta eelarvet.

¹⁹ Vt Maailmapanga aruanne „Retention and Expansion of Foreign Direct Investment, Political Risk and Policy Responses“, <http://documents1.worldbank.org/curated/en/387801576142339003/pdf/Political-Risk-and-Policy-Responses.pdf>.

²⁰ Vt OECD, „Towards More Sustainable Investment Frameworks: Evaluating the Feasibility of Sustainable Investment Facilitation Agreements with Southern Neighbourhood Countries“, <https://doi.org/10.1787/411468b9-en>.

²¹ [Sealsamas](https://sealsamas.com).

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Läbirääkimised lepingute üle viiakse eeldatavasti lõpule 2027. aastal.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Sätete eesmärk on soovitada nõukogul võtta vastu otsus, millega antakse luba alustada läbirääkimisi ja nimetatakse liidu läbirääkija. Nõukogu võib anda läbirääkijale juhiseid.

Soovitus:

NÕUKOGU OTSUS,

millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ning vastavalt Egiptuse Araabia Vabariigi ja Jordaania Hašimiidi Kuningriigi vaheliste kestlike investeeringute hõlbustamise individuaalsete lepingute üle

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõigetega 3 ja 4,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi

ning arvestades järgmist:

Tuleks alustada läbirääkimisi eesmärgiga sõlmida vastavalt Egiptuse Araabia Vabariigi ja Jordaania Hašimiidi Kuningriigiga kestlike investeeringute hõlbustamise individuaalsed lepingud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga antakse luba alustada läbirääkimisi kestlike investeeringute hõlbustamist käsitlevate rahvusvaheliste lepingute sõlmimiseks liidu ning vastavalt Egiptuse Araabia Vabariigi ja Jordaania Hašimiidi Kuningriigi vahel.

Artikkel 2

Komisjon nimetatakse liidu läbirääkijaks.

Artikkel 3

Käesoleva otsuse lisades esitatud läbirääkimisjuhised on adresseeritud komisjonile.

Artikkel 4

Läbirääkimiste pidamisel konsulteeritakse [*nõukogu ettevalmistava organiga*], mis määratakse ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 4 ettenähtud erikomiteeks.

Artikkel 5

Käesolev otsus ja selle lisad tehakse avalikuks vahetult pärast nende vastuvõtmist.

Artikkel 6

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*